

Nader onderzoek steenuil, vleermuis en
steenmarter

Zuiderzeestraatweg 293 Oldenbroek

Nader onderzoek steenuil, vleermuis en steenmarter

Zuiderzeestraatweg 293 Oldebroek

Colofon

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Eigenaar perceel

Projectnummer en versie: 8100 versie 1.0	Status: Definitief
Auteur: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise e.a
Ligging projectgebied: Zuiderzeestraatweg 293 Oldebroek	Rapportdatum: 31-10-2025

Correspondentieadres:

Nobelstraat 7-5

7131PZ Lichtenvoorde

E: info@natuurbankoverijssel.nl

T: 0850-509852

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Onderzoeksvraag.....	4
1.3	Reikwijdte.....	4
HOOFDSTUK 2	HET ONDERZOEKSGBIED.....	5
2.1	Situering	5
2.2	Beschrijving van het plangebied.....	6
HOOFDSTUK 3	METHODE	7
3.1	Vleermuizen	7
	<i>Verblijfplaatsen</i>	7
3.2	Steenmarter	8
3.3	Steenuil.....	8
3.4	Overige soorten.....	9
HOOFDSTUK 4	RESULTATEN.....	10
4.1	Vleermuizen	10
4.2	Steenmarter	10
4.3	Steenuil.....	10
4.4	Overige soorten.....	10
HOOFDSTUK 5	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	11
5.1	Samenvatting.....	11
5.2	Conclusie	11

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De eigenaar van de bebouwing op het adres Zuiderzeestraatweg 293 te Oldebroek heeft Natuurbank Overijssel opdracht gegeven de functie van de bebouwing te onderzoeken op verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter en nestplaats van steenuilen. Dit onderzoek is nodig omdat uit een verkennend natuurwaardenonderzoek is gebleken dat voorgenomen sloop- en verbouwplannen mogelijk een negatieve effecten hebben op vleermuizen, steenmarter en steenuilen.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen, steenmarter en steenuilen gepresenteerd. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode februari-september 2025.

In het kader van de zorgplicht (Art. 11.27, Bal) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Omdat met een eenmalige visuele inspectie, de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor vleermuizen, steenmarter en steenuilen niet (volledig) vastgesteld kan worden, was gericht vervolgonderzoek noodzakelijk.

1.2 Onderzoeksvraag

Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de volgende onderzoeksvragen:

1. Bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de te slopen bebouwing in het plangebied? Zo ja, welke soort, welke aantallen, welke functie heeft de verblijfplaats en waar bevindt zich de verblijfplaats?
2. Bezet de steenmarter een verblijfplaats in de te slopen bebouwing in het plangebied? Zo ja, welke functie heeft de verblijfplaats?
3. Nestelen er steenuilen in het onderzoeksgebied? Zo ja, waar nestelen de uilen?

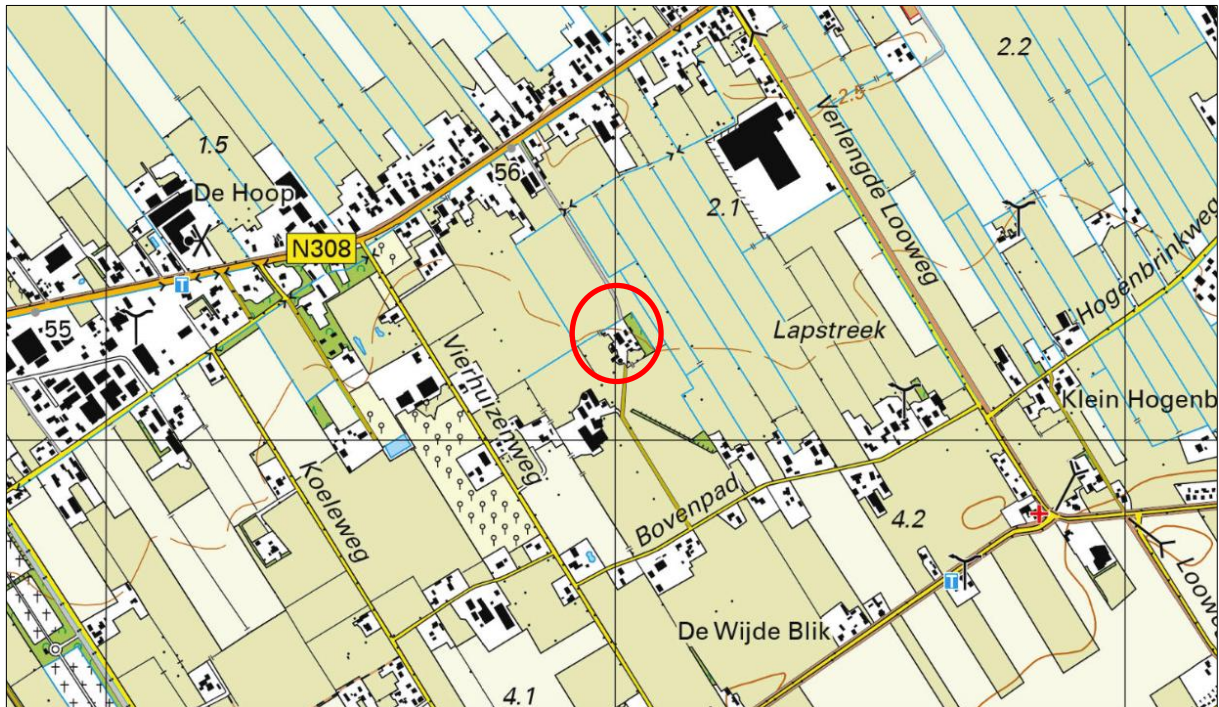
1.3 Reikwijdte

Voorliggend rapport is eenvoudig van opzet. Niet relevante informatie verkregen tijdens het onderzoek wordt niet meegenomen in dit rapport. Natuurbank Overijssel beseft dat natuuronderzoek kostbaar is en probeert de kosten voor de opdrachtgever zo laag mogelijk te houden, onder andere door het rapport kort en bondig op te stellen met uitsluitend de benodigde en relevante informatie zoals methode, verantwoording van de afgelegde bezoeken en weergave van de bevindingen.

HOOFDSTUK 2 HET ONDERZOEKSGEBIED

2.1 Situering

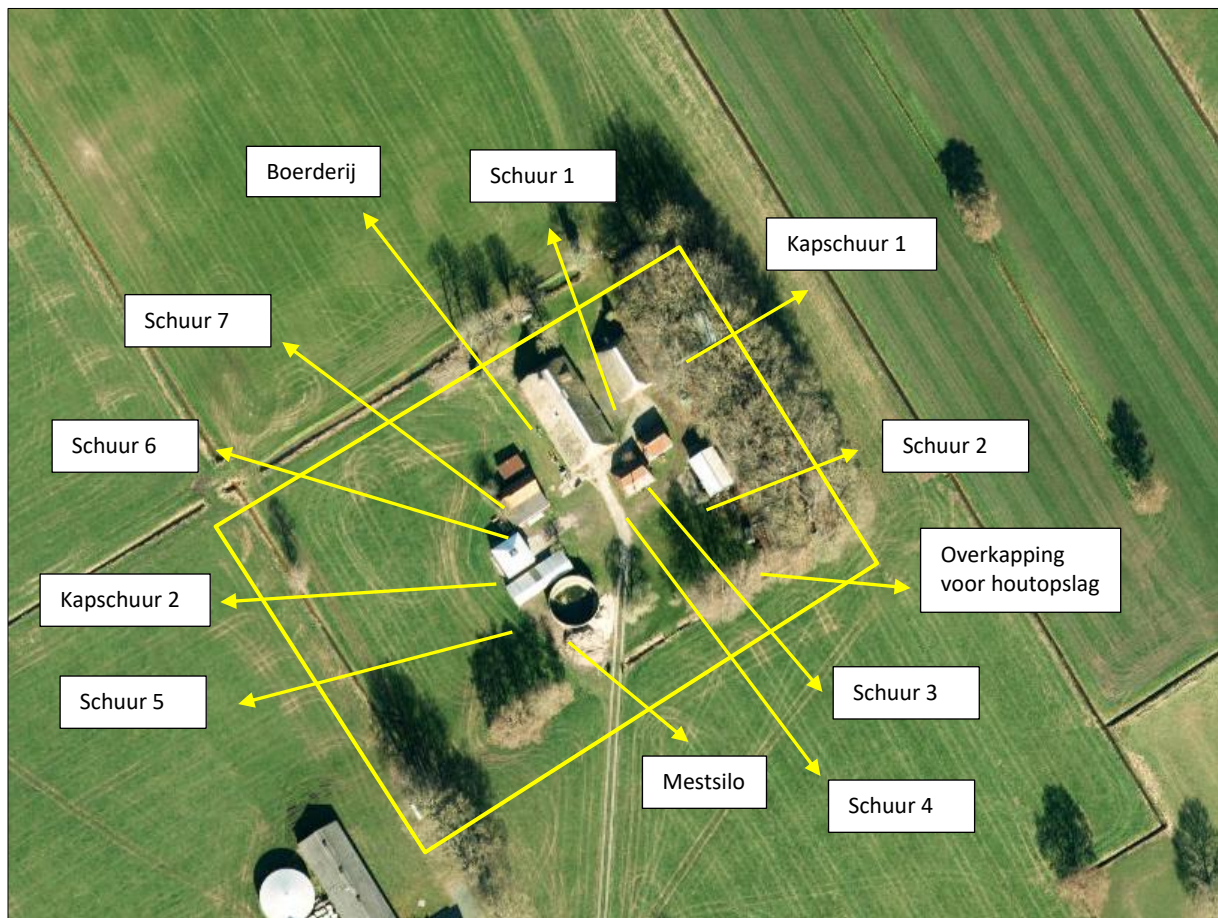
Het plangebied is gesitueerd op het adres Zuiderzeestraatweg 293 in Oldebroek. Het ligt circa 2 kilometer ten noordoosten van de plaats Oldebroek, in de gemeente Oldebroek. Het wordt omgeven door landelijk gebied. Op de onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een boerderij, twee kapschuren, zeven schuren, een overkapping voor houtopslag, opgeslagen materialen, beplanting, houtsingels, een bosje, erfverharding, kavelgrenssloten en agrarisch cultuurland. De boerderij en schuur 1 beschikken over gemetselde gevels (zonder luchtsponw) en een rieten dak. In schuur 1 zit deels dakbeschoot. Kapschuur 1 beschikt over een gevel van beplating en heeft golfplaten en damwandplaten als dakbedekking. Schuur 2 bestaat uit een gevel van damwandplaten en heeft golfplaten als dakbedekking. Schuur 3 en kapschuur 2 bestaan volledig uit damwandplaten. Schuur 4 en 5 beschikken over een gevel van houten betimmering en hebben zinken golfplaten als dakbedekking. Schuur 6 beschikt over een gevel van gemetselde betonblokken (geen luchtsponw) en heeft een dakpannen gedekt zadeldak, zonder dakisolatie of dakbeschoot. Schuur 7 was al verwijderd. Het plangebied grenst aan agrarisch cultuurland en een houtsingel. Op onderstaande luchtfoto staat de begrenzing van het plangebied en de betekenis van de gebouwen weergegeven. Voor een verbeelding van de huidige situatie wordt verwezen naar de fotobijlage.

Luchtfoto: begrenzing van het plangebied aangegeven met de gele lijn (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

In dit hoofdstuk wordt de toegepaste onderzoeksmethode verwoord.

3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn twee gebouwen waarin een vleermuis mogelijk een verblijfplaats kan bezetten. Dat is de oude boerderij en schuur 1 (zie kaart pagina 6).

Voor het in kaart brengen van verblijfplaatsen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanblijfsomstandigheden en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen van zwermende dieren tijdens het binnenvliegen, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van het gebouw in het onderzoeksgebied als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbewonende soorten. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats, niet als massa-winterverblijfplaats. De bebouwing heeft te weinig bouwlagen, te weinig massa en wordt niet verwarmd. Dat maakt de gebouwen ongeschikt als massa-winterverblijfplaats. Deze beoordeling wordt ook toegepast door de provincie Gelderland.

Aanpassing vleermuisprotocol 2025

In februari 2025 is het vleermuisprotocol aangepast. Deze aanpassing treft uitsluitend onderzoek naar meervleermuizen om de omgeving van bekende kraamverblijven en mannengroepen en onderzoek naar paarverblijfplaatsen van deze soort. Voor paarverblijf- & zwermplaatsen is de definitie van de objecten aangepast, de inspanning is niet bedoeld voor gebouwen zoals woonhuizen, maar denk hier aan bruggen, sluizen, gemalen, elektriciteitshuisjes, boomholtes, vleermuiskasten, stadsmuren, bunkers, meerpalen, ijskelders, forten, verlaten gebouwen, schoorstenen, putten, etc.

De aanpassing bestaat uit het uitvoeren van extra bezoeken indien de onderzoekslocatie in de directe omgeving van een bekende kraamkolonie ligt en een ochtendronde in juli in de buurt van een mannengroep.

Het geactualiseerde protocol schrijft nu ochtendonderzoek voor in plaats van avondonderzoek. In gebieden nabij kraamkolonies zijn twee ochtendrondes verplicht in de kraamperiode. In zowel de rode gebieden (kraamkolonies) als de blauwe gebieden (mannenverblijven) is een extra ochtendronde in juli nodig voor het opsporen van satellietverblijfplaatsen. Onderzoek naar paarverblijfplaatsen hoeft niet plaats te vinden bij door mensen bewoonde objecten, zoals woningen, kantoren en appartementengebouwen.

De onderzoekslocatie ligt op ruime afstand van een bekende kraamkolonie (NDFF, 2025) en mannenverblijfplaats. Het onderzoek hoeft niet afgestemd te worden op mogelijke aanwezigheid van een kraamkolonie, satellietverblijfplaats of paarverblijfplaats. Het onderzoek hoeft niet afgestemd te worden op de meervleermuis.

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, de bezoeken in augustus en september zijn uitgevoerd in verband

met onderzoek naar paarverblijfplaatsen.

Het onderzoek is uitgevoerd door twee ervaren onderzoekers die tegelijkertijd op het erf aanwezig waren. Door deze onderzoekers strategisch te positioneren, kunnen alle in- en uitvliegende dieren waargenomen worden. Ook kunnen zo vliegpatronen ontdekt worden. Vliegpatronen kunnen een sterke aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van een kolonie. Het erf ligt geïsoleerd in intensief beheerd agrarisch cultuurland.

Vleermuizen die tijdens de schemering worden opgemerkt op het erf vormen een aanwijzing voor een verblijfplaats in het onderzoeksgebied. Indien er aanwijzingen zijn voor een verblijfplaats, maar de precieze verblijfplaats zou niet ontdekt is, wordt een aanvullend bezoek in de ochtend uitgevoerd.

Het erf grenst aan de zuidzijde aan de Kapelweg en aan de andere zijden aan agrarisch cultuurland. Vleermuizen die een verblijfplaats op het erf bezetten zullen richting Kapelweg vliegen en nooit vanuit de gebouwen, over het kale agrarisch cultuurland uitvliegen.

In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

<i>Datum</i>	<i>Tijd</i>	<i>Zon onder/op*</i>	<i>Aantal onderzoekers</i>	<i>Weersomstandigheden</i>
10-06-2025	21:55-00:28	21:58 uur	2	Droog, 16 °C, zwakke wind, bewolkt
30-06-2025	22:00-00:35	22:02 uur	2	Droog, 21 °C, zwakke wind, bewolkt
10-07-2025	2:25-5:30	05:26 uur	2	Droog, 12 °C, matige wind, bewolkt
21-08-2025	22:00-0:00	20:49 uur	1	Bewolkt, droog, zwakke wind 17 °C
15-09-2025	22:00-0:00	20:51 uur	1	Bewolkt, droog (na buien overdag), zwakke wind, 17 °C

Bezoekschema vleermuisonderzoek (*bron: www.knmi.nl).

3.2 Steenmarter

Er zijn twee gebouwen waarin de steenmarter mogelijk een verblijfplaats kan bezetten. Dat is de oude boerderij en schuur 1 (zie kaart pagina 6).

Er bestaat geen goedgekeurd onderzoeksprotocol voor onderzoek naar verblijfplaatsen van steenmarters. Onderzoek met behulp van cameravallen is geschikt om de aanwezigheid van het dier op locatie vast te stellen, maar daarmee wordt nog geen verblijfplaats in de te slopen gebouwen vastgesteld. Steenmarters verlaten de verblijfplaats in de avondschemering en steken daarbij vaak open ruimtes, zoals verharding, over. Ook lopen ze niet zelden over het dak van het gebouw of wordt hun aanwezigheid verraden door alarmerende vogels, in het bijzonder merels. Jonge steenmarters zijn vrij luidruchtig. Niet alleen maken ze vaak sociale geluiden, ze maken als ze ouder zijn 's avonds en 's nachts ook veel stommelgeluid tijdens het ravotten. Tenslotte verraden de dieren zich vaak door prooiresten en uitwerpselen die zichtbaar of goed te ruiken zijn.

Tijdens alle bezoeken aan het plangebied is gelet op steenmarters in het plangebied. Er is daarbij gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera. Onderzoekers zijn drie maal in de schemering en vijf maal in de avond in het onderzoeksgebied geweest. Deze aanwezigheid van deskundigen op het erf, moet voldoende inzicht verschaffen in de aan- of afwezigheid. Daarnaast is tijdens alle bezoeken gelet op sporen van de steenmarter, zoals prooiresten en uitwerpselen.

3.3 Steenuil

Er zijn twee gebouwen waarin een steenuil mogelijk een nestplaats kan bezetten. Dat is de oude boerderij en schuur 1 (zie kaart pagina 6). Het onderzoek uitgevoerd voor alle gebouwen en bomen op het erf.

Om de aan- of afwezigheid van steenuilen kan vastgesteld worden door drie bezoeken aan het erf te brengen in

de periode 15 februari – 15 april, bij geschikt weer. Er is tijdens het onderzoek gebruik gemaakt van stemnabootsing door te fluiten, zowel zang als contactroep. Behalve stemnabootsing is gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar). Tijdens ieder bezoek zijn 12-15 zangstrofen ten gehore gebracht van ieder 8-10 zangroepen (eerste fase, Stone) of contactroep (tweede fase, Stone).

Het erf is drie maal bezocht tijdens de vroege avond in de periode 28 februari – 6 april 2025. De bezoeken zijn uitgevoerd onder, voor dit onderzoek, geschikte weersomstandigheden (geen harde wind, droog). De windkracht bedroeg tijdens alle bezoeken minder dan 3 Beaufort en het was droog tijdens de drie bezoeken.

Datum	tijdstip	Onderzoeker
28-2-2025	19:00 – 19:30 uur	P.Leemreise
17-3-2025	20:30 – 21:00 uur	P.Leemreise
6-4-2025	21:00 – 21:35 uur	P.Leemreise

Bezoekschema steenuil.

3.4 Overige soorten

Onderzoekers letten tijdens het veldwerk altijd op andere beschermde soorten.

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN

4.1 Vleermuizen

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het onderzoeksgebied vastgesteld.

Er zijn tijdens het onderzoek weinig vleermuizen waargenomen. Vanwege de geïsoleerde ligging van het erf in intensief beheerd agrarisch cultuurlandschap, zijn alleen toevallig langsvliegende vleermuizen opgemerkt die open landschappen benutten.

Op 30 juni werd drie maal een puls waargenomen van een laatvlieger. Het is onbekend of het drie verschillende dieren betrof of drie maal hetzelfde dier. De dieren werden opgemerkt met tussenpozen van circa 7 minuten. De dieren vlogen vanaf 20 minuten na zonsondergang voorbij. Tijdens beide bezoeken in de paartijd werden 1-2 ruige dwergvleermuizen opgemerkt. Deze dieren foerageerden kortstondig rond de beplanting aan de oostzijde van het erf.

De waargenomen vleermuizen vertoonden geen verbondenheid met de bebouwing (of beplanting) in het onderzoeksgebied.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan de aanwezigheid van een verblijfplaats in het onderzoeksgebied uitgesloten worden.

4.2 Steenmarter

Er is geen verblijfplaats van steenmarter vastgesteld in het onderzoeksgebied. Er is tijdens de bezoeken in het geheel geen steenmarter waargenomen en er zijn geen sporen gevonden van steenmarter.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan de aanwezigheid van een verblijfplaats in het onderzoeksgebied uitgesloten worden.

4.3 Steenuil

Er is tijdens het onderzoek geen steenuil in het onderzoeksgebied of in een ruim gebied (150 meter) rondom het onderzoeksgebied vastgesteld.

Op basis van de onderzoeksresultaten kan de aanwezigheid van een rust- of nestplaats in het onderzoeksgebied uitgesloten worden.

4.4 Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten in het onderzoeksgebied waargenomen, anders dan reeds genoemd in de quickscan natuurwaardenonderzoek. Zo zijn geen huismussen waargenomen op het erf en zijn geen roofvogels opgemerkt in het naastgelegen bosje.

HOOFDSTUK 5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

5.1 Samenvatting

In 2025 is een deel van de bebouwing op een erf aan de Zuiderzeestraatweg 293 te Oldebroek onderzocht op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen en steenmarter en nestplaats van steenuilen.

Het onderzoek naar vleermuizen en steenuilen is uitgevoerd conform het daarvoor geldende onderzoeksprotocol. Het onderzoek naar de verblijfplaats van de steenmarter is uitgevoerd op basis een methode die Natuurbank Overijssel geschikt acht voor deze situatie.

Onderzoek heeft aangetoond dat vleermuizen of steenmarters geen verblijfplaats in het onderzoeksgebied bezetten en dat er geen steenuilen nestelen.

5.2 Conclusie

Bij het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden hoeft geen rekening gehouden te worden met vleermuizen of verblijfplaatsen van vleermuizen, verblijfplaats van de steenmarter of nestplaats van steenuilen.

Geraadpleegde bronnen

Kennisdocument huismus (BIJ12)
Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12)
Kennisdocument steenuil (BIJ12)
Kennisdocument Laatvlieger (BIJ12)
De steenmarter. KNNV Uitgeverij.

Internet:

www.sovon.nl

www.kadaster.nl

Vleermuisprotocol 2021, versie februari 2025